

*Полянця Мар'яна,
студентка групи РКзм-51*

ОСОБЛИВОСТІ НАРАХУВАННЯ ТА СПЛАТИ ЄДИНОГО ВНЕСКУ НА ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВЕ ДЕРЖАВНЕ СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ

Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – ЄВС) – це консолідований страховий внесок, збір якого здійснюється до системи загальнообов'язкового державного соціального страхування в обов'язковому порядку, на регулярній основі з метою забезпечення захисту у випадках, передбачених законодавством, прав застрахованих осіб та членів їхніх сімей на отримання страхових виплат (послуг) за діючими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування. Нарахування та сплату даного внеску регулює Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» №2464-VI, який було прийнято 8 липня 2010 року.

Слід зазначити, що ЄВС замінить існуючі обов'язкові внески в чотири фонди державного соціального страхування і замість звітування до Пенсійного фонду та ще трьох соціальних фондів – фонду страхування на випадок безробіття, фонду із тимчасової втрати працездатності та фонду від нещасних випадків на виробництві підприємства будуть сплачувати і звітуватися лише до Пенсійного фонду – адже саме Пенсійний фонд буде адмініструвати цей внесок, усі інші соцфонди залишають за собою лише право контролю за своїми коштами.

У зв'язку із змінами Постановою Пенсійного фонду України «Про порядок формування та подання страхувальниками звіту щодо сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» №22-2 від 8 жовтня 2010 затверджено нові форми звітів до нього для роботодавців, за якими почали звітуватися за січень 2011 року.

При цьому інші чотири соціальні закони залишаються чинними, а саме: Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» №1058-IV від 09.07.2003 р.; Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням» №2240-III від 18.01.2001 р.; Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» №1533-III від 02.03.2000 р.; Закон України «Про загальнообов'язкове державне со-

ціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності» №1105-XIV від 23.09.99 р.

Втратять чинність лише Закон України «Про розмір внесків на деякі види загальнообов'язкового державного соціального страхування» №2213-III від 11.01.2001 р і частково Закони «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування» (у частині зборів) від 26.06.97 р. №400/97-ВР і «Про страхові тарифи на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності» (у частині страхових тарифів) №2272-III від 22.02.2001 р.

Базу нарахування і розміри ЄСВ наведено в статтях 7 і 8 Закону «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування». Отже, що стосується роботодавця, то:

1) відсоток ЄСВ, який нараховуватиме роботодавець на фонд оплати праці (п. 2 Інструкції зі статистики заробітної плати) найманих працівників буде коливатися в залежності від діяльності, і визначатися так званими класами ризику (класів ризику 67). Перший, найменший, має відрахування в сумі 36,76 відсотка, останній, найбільший, – 49,7 відсотка. Якщо проводиться діяльність за декількома напрямками, то визначатися клас професійного ризику буде за основним видом економічної діяльності. Згідно з цим класом буде визначено відсоток нарахувань на фонд оплати праці, який матиме сплатити роботодавець.

2) 34,7% ЄСВ нараховуватиме підприємство на винагороду, яку виплачує фізичній особі за цивільно-правовими договорами (договором підряду на роботу чи послугу), крім цивільно-правового договору, укладеного з фізичною особою-підприємцем, якщо виконувані роботи (надавані послуги) відповідають видам діяльності, зазначеним у свідоцтві про державну реєстрацію їх як підприємців; (підприємці на загальній системі оподаткування та особи, які забезпечують себе самостійно, будуть сплачувати єдиний внесок у розмірі 34,7 відсотка суми доходу (прибутку), отриманого від їх діяльності, що підлягає обкладенню податком на доходи фізичних осіб. При цьому сума єдиного внеску також не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску за місяць, у якому отримано дохід (прибуток))

3) 33,2% ЄСВ нараховуватиме підприємство на суми лікарняних як на перші п'ять днів, так і на інші дні, що сплачуються за рахунок коштів ФСС;

4) 8,41% ЄСВ нараховуватиме підприємство на фонд оплати праці працюючих інвалідів. Якщо ж інваліду нараховуватиметься лікар-

няний, то розмір ЄСВ на суму такого лікарняного становить «звичайні» 33,2%.

5) Для бюджетних установ ЄСВ встановлюється у розмірі 36,3% визначеної бази нарахування.

Щодо працівника, то:

1) 3,6% ЄСВ утримуватиметься із зарплати працівника, у тому числі й інваліда, працівника-іноземця;

2) 2% ЄСВ буде утримуватися зі суми лікарняного, яка нараховується працівнику (в тому числі інваліду);

3) 2,6% ЄСВ утримуватиметься з винагороди, яка виплачується фізособам – не СПД за договорами цивільно-правового характеру (договір підряду на роботи чи послуги), крім цивільно-правового договору, укладеного з фізособою-підприємцем, якщо виконувані роботи (надавані послуги) відповідають видам діяльності, зазначеним у свідоцтві про державну реєстрацію їх як підприємців.

Слід зазначити, що розміри ЄСВ не є остаточними, оскільки, як визначено у п. 28 ст. 8 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», пропозиції щодо зміни розміру ЄСВ вносяться Кабінетом Міністрів України одночасно з розглядом проекту закону про Державний бюджет на наступний рік.

Нарахування ЄСВ здійснюється у межах максимальної величини бази нарахування ЄСВ, що дорівнює п'ятнадцяти розмірам прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом.

Крім того, у п. 2 ст. 7 міститься новий порядок обчислення ЄСВ для виплат, які нараховуються більш ніж за один календарний місяць. Так, ЄСВ нараховується на суму, що визначається шляхом ділення зарплати (доходу), виплаченої за результатами роботи, на кількість місяців, за які вона нарахована, для:

1) осіб, які працюють у сільському господарстві, зайняті на сезонних роботах, виконують роботи (надають послуги) за цивільно-правовими договорами;

2) творчих працівників (архітекторів, художників, артистів, музикантів, композиторів, критиків, мистецтвознавців, письменників, кінематографістів);

3) інших осіб, які отримують заробітну плату (дохід) за виконану роботу (надані послуги), строк виконання яких перевищує календарний місяць.

Зазначений порядок нарахування ЄСВ поширюється також на осіб, яким після звільнення з роботи нараховано зарплату (дохід) за

відпрацьований час або згідно з рішенням суду – середню зарплату за вимушений прогул.

Слід зазначити, що ЄСВ має бути сплачений під час виплати доходу та не пізніше 20 числа місяця, що настає за базовим звітним періодом.

Також важливо зазначити, що за наявності у платника ЄСВ одночасно із зобов'язаннями зі сплати ЄСВ зобов'язань зі сплати податків, інших обов'язкових платежів, передбачених законом, або зобов'язань перед іншими кредиторами, зобов'язання зі сплати ЄСВ виконуються в першу чергу та мають пріоритет перед усіма іншими зобов'язаннями, крім зобов'язань з виплати зарплати (п. 12 ст. 9 Закону №2464).

Пенсійний фонд має право проводити не частіше ніж один раз на календарний рік планову, а у випадках, передбачених законом, – позапланову перевірку на підприємствах, в установах і організаціях, у фізичних осіб – підприємців. Планові та позапланові перевірки проводяться у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України за погодженням із сторонами соціального діалогу.;

На нашу думку, позитивними аспектами даного закону є:

- спрощена процедура адміністрування соціальних внесків: замість звітів по чотирьох внесках тепер готують і надають тільки один звіт про єдиний соціальний внесок;
- реєстрація платників внеску здійснюється в одному уповноваженому органі (ПФУ), а не у всіх чотирьох фондах;
- проведення перевірки правильності нарахування і сплати єдиного соціального внеску здійснюється одним уповноваженим органом, що скоротить кількість перевірок;
- скорочення часу і витрат на сплату соціальних внесків.

Недоліками запровадження такої системи, на нашу думку, є те, що:

- відбувається дублювання дій платника внесків та ПФУ в частині розподілу єдиного соціального внеску по кожному з фондів;
- можливі випадки несвоєчасної виплати лікарняних, допомоги з безробіття;
- збільшення соціального навантаження на фізичних осіб-підприємців, які сплачують єдиний податок, а також осіб які не є найманими працівниками через збільшення ставки єдиного соціального внеску;

- єдиний соціальний внесок підлягає обов'язковій сплаті незалежно від того, яким є фінансовий стан платника;
- у випадку несвоєчасної сплати, або сплати у неповному обсязі, підприємець буде штрафуватися, а до нього можуть застосовуватися дисциплінарна, адміністративна, цивільно-правова і навіть кримінальна відповідальність;
- не встановлена система контролю за фондом.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Хаблюк О. А.

*Пукас Оксана,
студентка групи РКзм-52*

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ В УМОВАХ АРМ БУХГАЛТЕРА

Сучасні умови господарювання вимагають від суб'єктів господарювання розробки стратегії, спрямованої на забезпечення глибоких якісних зрушень у системі економічних відносин. Серед пріоритетних напрямків даної стратегії можна відзначити фінансове оздоровлення підприємств, і, насамперед, подолання затяжної і глибокої кризи неплатежів. Фінансова незалежність та участь вітчизняних господарюючих суб'єктів у міжнародних економічних відносинах зумовлюють необхідність безперервного забезпечення виробничого циклу оборотними засобами. Розвиток принципово нового підходу до проблем платіжно–розрахункових відносин між суб'єктами ринку зумовлює необхідність дослідження їх похідної – дебіторської і кредиторської заборгованостей. Тому одним із актуальних завдань сучасного етапу розвитку господарської практики є вдосконалення організації та методики обліку і контролю операцій з пов'язаних із дебіторською і кредиторською заборгованостями.

Разом з цим, багатоаспектність дослідження зумовлена складністю і різноманітністю суб'єктів та об'єктів розрахунково – платіжних відносин, що вплинуло на суперечливий характер нормативних документів, а також на рівень розробок окремих теоретичних і практичних аспектів методології фінансового обліку дебіторської і кредиторської заборгованості.

На даний час відбувається швидке оснащення організацій комп'ютерами. Вони дозволяють накопичувати дані як безпосередньо